Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТИ

Народній часопис для Ґенерального Ґубернаторства

Krakauer Nachrichten
Ukrainische Volkszeitung
für General-Gouvernement

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В ТИЖДЕНЬ

Адреса Редакції і Адміністрації:
Krakauer Nachrichten.
Krakau, Karmeliterstr.34,II.

ТЕЛЕФОНИ:
Дирекція 137-42
Адміністрація 230-39
Редакція 230-39
Друкарня 102-79

Відділи: Ярослав, Головна 19,
Холм, — Сянік.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно . . . . . зол. 2.50

Ч. 16. Краків, 3. березня 1940. Рік І.

Святочна Академія

в честь славної памяти Ольги Басарабової

Минулої неділі 25. лютого ц. р. відбулася вечором святочна академія в честь славної памяти Ольги Басарабової у великій руханковій салі при вул. Льореганській ч. 18. На програму академії склалися: основний реферат і спомини про світлу постать О. Басарабової та дві стилізовані декламації. Академію закінчено відспіванням пісні »Не пора«.

——o——

Напруження між Англією і Америкою

= Американські часописи почали гостру кампанію проти анґлійської контролі американської пошти. Часописи друкують зізнання очевидців про те, як то вояки анґлійської маринарки забрали на Бермудах (острови на Антлянтійському Океані) пошту з американського комунікаційного літака і перевели ревізію серед залоги та подорожніх. **Американські парляментаристи домагаються, щоб уряд заборонив американським літакам затримуватися на Бермудах і прилітати анґлійським літакам до Америки. Американський міністр закордонних справ Гуль** — як подає один щоденник — **видав у звязку із тим заборону американським літакам осідати на Бермудах.** Вкінці американські часописи пишуть, що Канада контролює поштові посилки з Америки на Аляску і навпаки.

——o——

Звідомлення начальної команди німецької армії

= Начальна команда німецької армії повідомляє: 25 лютого французькі літаки перелетіли кілька разів німецький західній кордон, але німецькі мисливські літаки та зенітна артилерія змусили їх негайно вернутися на французьку територію.

Німецькі літаки підчас розвідчої акції над французькою територією попали в кількох місцях під сильний обстріл ворожої протилетунської артилерії і мисливських літаків. Не зважаючи на це німецькі літаки виконали доручені завдання і вернулися без втрат до своїх баз.

= Начальна команда німецької армії повідомляє: На західньому фронті, між Мозелею і Лісом Пфальцу — жива діяльність на передпіллях. Підчас розвідчої акції в околицях Апаш і на захід від Мерціґ проти ворожої залоги німецькі відділи взяли в полон багато ворожих вояків. Німецьке летунство перевело розвідчі лети над Північним Морем, анґлійськими островами й східньою частиною Франції. Два німецькі літаки не повернулися до своїх баз з розвідчого лету в напрямі Анґлії.

Німецький літак »Месершміт« зістрілив одного з трьох анґлійських літаків типу Вікерс-Велінґтон, що зявилися над німецьким заливом.

= Начальна команда німецької армії повідомляє, що на західному фронті слабі гарматні бої й взаїмна воздушна діяльність. Німецькі стежні літаки не зустрілися з ворожими літаками. Один французький літак »Потез 63« зістрілила німецька протилетунська артилерія.

Німецьке підводне судно під командуванням капітана Герберта Шульце **затопило 34.130 тон ворожих кораблів.** Значить згадане судно вспіло досі затопити 16 ворожих кораблів, загальної містоти 114.510 тон.

На французько-німецькому пограниччі помітна легка гарматня перестрілка Один французький і анґлійський літак зістрілили.

Впродовж 5-ох місяців війни затопили німецькі підводні судна 496 ворожих кораблів 1,810.315 тон містоти.

——o——

Панцирник „Нельзон" важко ушкоджений

= До Голяндії надійшли з Льондону вістки, що потверджують вже від довшого часу відому подію про ушкодження анґлійського панцирника »Нельзон«. Ще в половині грудня 1939 р. притягнули анґлійці до малої анґлійської пристані важко ушкоджений воєнний панцирник. Не зважаючи на строгі накази влади, щоби зберегти в тайні важке ушкодження панцирника між населенням, розійшлися швидко вістки, що ушкоджений корабель — це панцирник »Нельзон«. Він наїхав на міну, що ушкодила **його дуже поважно так, що щойно по 2 тижнях найнеобхіднішої направи можна було притягнути його до одної з полудньово-анґлійських пристаней.**

Панцирник »Нельзон« був найсильнішим воєнним панцирником у світі. Він мав 34.000 тон містоти і 1320 осіб залоги. Його узброєння складалося з 9-ох 40,6 і 12-ох 15,2 цм. гармат, з 9-ох 12 цм. і 16-ох 4-цм. протилетунських гармат. Крім того панцирник мав ще дві торпедні рури довжини 60,9 цм. Панцирник плив зі швидкістю 23,5 вузлів.

——o——

Чи треба нам тепер банку?

Краків, 28. лютого 1940 р.

В одному з попередніх чисел устійнили ми, що тепер правильним способом ощаджування **є перебирання на власність** торговельних чи промислових підприємств та **вклади в сільське господарство** з метою збільшити його видайність. Одначе, щоб цей рід ощадности давав правильні висліди, приносив дійсно користи, яких ми від ощадности сподіємося, то це ощаджування мусить йти обовязково через і **при допомозі банку** і то рідного банку, гідного довіря та свідомого своїх завдань. Тому слід ближче приглянутися цій справі і зясувати собі, як в дійсности мало б виглядати це ощаджування та яке завдання банків у тому ощаджуванню.

На наших землях маємо тепер безліч опустошілих підприємств — варстатів праці, — по містах, передмістях чи навіть по селах — які до війни були в чужих руках, але які жили з того, що продавали, виробляли, чи переробляли товар для нашого населення або зі сирівців, що їх доставляло наше населення. Тут маємо на думці млини, оліярні, тартаки, ґоральні, цукроварні, пивоварні, миловарні, фабрики тютюну, гарбарні, фабрики хліборобських машин і т. д., далі торговельні станиці, що збирали та доставляли цим промисловим підприємствам сирівці або їх вироби збували серед нашого населення чи вивозили до інших околиць, а часто й за кордон (цукор, дерево і т. д.).

Ці підприємства є тепер або припинені, або є чинні під примусовою управою. Їх правний стан щойно оформлюється і, що так скажу, готова вже фабрика пошукує свого майбутнього правного власника, який з одного боку давав би запоруку, що цю фабрику правильно поведе для добра загалу, з другого боку звільнив би цю фабрику від примусової управи. І тут місце для наших капіталів і то негайне, доки ще не прийшли на це, нам належне, місце, чужинці. Це і варстати праці тепер для нас, це і обслуга себе власними силами, це й поселення нас на рідному ґрунті, це вкінці і найкраща забезпека нашої праці, бо якби там не було, все з нашої власности якийсь слід залишиться.

Нині, а слід сподіватися, що й в найближчих роках, сільське господарство грає й гратиме найважнішу ролю в загально-господарському питанню. Воно є теж дуже певним підприємством у всіх можливостях, що їх невідомі події можуть нам принести. Вкладати гроші на поширення, покращання чи поглиблення сільського господарства, це є добра й певна ощадність, головно для селян. І чи це будуть штучні погної, чи добірне насіння, чи це будуть хліборобські машини, чи інші в обійстю потрібні приладдя, чи це вкінці **будуть особливі хемікалії для покращання**

збору садовини та городини, чи видатки на осушення й покращання ріллі (меліорація), — все це є добра і правильна ощадність навіть для тих, що тільки дають гроші і до спілки з хліборобами будуть користати з прибутків, що їх принесе господарство в наслідок згаданих вкладів.

Одначе стоїмо перед питанням: як до цієї справи братися?, одинцем, чи спільно?, їхати на місце, себто обзнайомити місця і самому вибирати?, чи робити це при чиїйсь допомозі, скажімо, місцевих громадян? Вкладати всю ощадність в одне місце, чи пороздїлювати її в ріжні підприємства?, а якщо так, то в які й як?

Ось на ці всі питання не можна відповідати й відповісти якстій. Не можна подати згори правила, що було б добре для всіх можливостей, яке можна б ужити у всіх випадках. Тут треба розглядати кожну можливість зокрема і що найважніше, треба вміти її всесторонньо розглянути й то з правного і з фінансового боку. Треба вміти устійнити чи буде дотичний вклад рентуватися та чи промислове, торговельне або рільне підприємство має вигляди на розвиток. Треба вміти і мати можливість зібрати потрібні ощадности разом, якщо їх треба більшу кількість до вкладу в дане підприємство. Вкінці треба вміти теж відповідально дібрати людей, які б дані ощадности вміли правильно вигосподарити та підприємство якслід повести. І це останнє завдання є найважнішою справою. Вже тепер бачимо, що цього кожна людина зокрема — не зуміє вирішити. До такого всестороннього розгляду справи треба мати фахівців, треба мати вишколений і гідний довіря апарат, який привчений глядіти на справи не з особистої точки погляду, але зі загального, широкого становища.

Такою установою, що мала б згадані можливости і всі потрібні до правильної розвязки поставлених нами завдань є й одиноко може бути український, меткий та рухливий банк. Господарити, правильно господарити — своїм власним капіталом, чужим капіталом, що їх передано йому до диспозиції та вкінці чужим капіталом, якого він навіть у себе не бачить, оце є вдячне і широке завдання такого банку. І саме такого банку нам треба і такий банк ми всі піддержимо, тимбільше, що він крім згаданих завдань, служитиме нам хочби тільки як наша загальна розрахункова каса.

Інж. А. М.

Тепер Криниччина, як і ціла Лемківщина, кличе ідейних працівників, яких доконче там потрібно для поглиблення і поширення праці. Початок уже зроблено, треба лише вперто й видержливо почате продовжувати.

—o—

Ставаймо всі до праці

Усім добре відомо те, що Криниця здавна була твердинею безглуздної кириньної роботи »господинів«, які при помочі різних засобів, аж до шкідницького »букваря« включно, затроювали чисту душу характерного лемка москвофільством. Багато шкоди зробили ті »сівачі« і »лжепророки« на Лемківщині, а в Криниччині зокрема.

Та часи змінилися. Не сповнилися мрії »господинів«, обманюваний нарід прозріває і вертається на правильний шлях. Нове життя у Криниці почалося у листопаді м. р., коли тамтуди прибув гурт молодих та ідейних людей праці. Приїхали ці молоді працівники до Криниці не ради спокійного життя і своєвдовілля, чи тому, щоб робити »бомбонґешефти«, як це дехто і робить. Ні! Ця горстка молоді, поневірювана польською довголітньою вязницею, бита голодом і холодом, прибувши в оцю збаламучену околицю, як стій взялися до праці на занедбаній національній ниві. Навязано тісний звязок співпраці з місцевими інтелігентами, міщанами і селянами.

Душею праці є один б. політичний вязень М. Шупяний. Він просвітянський орґанізатор, диригент хорів у цілій околиці, він із друзями все продумує, дає почин, працюють тихо, без розголосу і бажання якоїбудь нагороди чи слави. Почуття сповненого обовязку — це найцінніша заплата цим друзям з восковато-жовтими обличчями, жертвам польських катувань по тюрмах.

Зустріч цих молодих робітників, які мешкають у пансіоні »Наш Дім« зі Солотвиною зробила те, що сьогодні вже солотвинецька молодь зорґанізована, має хор, що прегарно співає на всіх святах у Криниці, тощо. Дня 23. грудня м. р. улаштовано в »Нашому Домі« академію в честь славної памяти Біласа й Данилишина. Враження велитенське. Культ героїв став близьким для приявних на академії лемків. Дня 24. грудня м. р. цей самий хор, запрошений німцями, виступив з низкою коляд на німецькім Свят-Вечорі у Кургаві.

На наші Різдвяні Свята улаштовано в в »Нашому Домі« спільну Свят-вечірну вечерю, на яку прийшло чимало селян і міщан. Ота спільна зустріч за святочним столом мала особливо святочний характер. Промова, декламації, пісні - колядки, які співав гарно мішаний хор зі Солотвини, створили справжню єдність між приявними.

З нагоди 22. Січня відбувся у великій салі Кургавзу святочний концерт, в якому взяли участь хори зі Солотвини, Лося, Нового Села (Нова Весь), Щавника, Злоцька й Вікової. Треба з притиском підкреслити карність і зрозуміння співаків, що впродовж морозних вечорів ходили пильно на проби, як теж і в сам день концерту, в неопаленій салі гідно виконували свій національний обовязок. На тому концерті хор з Вікової відспівав низку прегарних лемківських пісень, як: »Будь здорова, земле«, »Ой, верше, мій верше« та інші. Д-р Гнатевич виголосив відповідну промову в українській і німецькій мові, бо на концерті було багато німецьких гостей. Усіх приявних на концерті було поверх 700 осіб.

Дня 21. січня ц. р. відбулося в селі Лелюхові свято, співав місцевий хор. Не від речі буде теж згадати, що 10. січня ц. р. відбулася у Криниці господарська анкета, на якій вибрано порядкуючий гурт людей, з о. прал. Кузьмою у проводі.

Дня 11. лютого ц. р. молодь Вікової уладила »Свято пісні«. Промову виголосив п. Масляк. Знову ж 13. лютого відбулася у Криниці академія у честь славної памяти Ольги Басарабової. Співав хор зі Солотвини. Тепер аматорський гурток зі Солотвини підготовляє у Криниці вистави »Лицарі Ночі« і »Хмара«.

Згаданий реєстр найкраще характеризує готовість і завзяття у праці горстки молодих, як їх називає дехто »перелетних орлів«, які поборюють усі трудноші на цьому запущеному шляху. Побажати лише, щоб і всі інші українці, які тепер перебувають у Криниці більше присвячували часу громадським, нашим, загальнонаціональним справам, ніж особистим, самоцілевим, торговельним інтересам. Часи такі, що вимагається від кожного з нас велитенського вкладу праці для загальнонаціональної справи. Хто дбає про забезпеку своїх особистих матеріяльних інтересів, хто вганяється за »мамоною«, того саме життя поставить поза скобки громадянства. Пророчистим того доказом є факт, що на Заг. Зборах філії »Просвіти« у Криниці селянство самочинно, без будьякої агітації не вибрало до виділу людей, що колись деінде працювали, а тепер задивлені у свою вузько-особисту вигідну »доріженьку«, нічим не допомагають в цій важкій просвітній чи господарській праці в терені.

З піснею по селах Сяніччини

Зруйнована була-б народня нива на нашій Лемківщині, якщоб не прийшов кінець Польщі. Ось кілька кільометрів від Сянічка лежить село Побідне. Колись було нашим, як сама назва вказує; тепер і не чувати там про своїх. Усе забрали поляки, залишилися лише вимовні назви. Але небаром засіємо і ці пустарі...

Хоч і місто Сянік змінило своє обличчя, то село Сянічок теж працює. Це велике зовсім українське село. А що в Сянічку і в сусідніх селах: Прусіку, Збоїсках, Марківцях кипить праця, що гомонить свобідно прегарна наша пісня і що ці села починають змагатися за першенство в Сяніччині, це овочі праці невтомного робітника на полі національного освідомлення проф. М. Добоша. Він не злякався різних погроз з боку польської адміністрації і працював ще перед війною на Лемківщині: в Динові, Володжі та по інших селах. Проф. Добош піддержував любов до своєї пісні, слова, вів боротьбу за свої права та вказував на окремішність нашого народу. Тепер зі здвоєною енергією працює далі. Зорґанізувавши читальню, аматорський гурток, прегарний мужеський хор, відбуваються тепер у Сянічку різні імпрези. На свята відбулася просфора, далі свята: 22. січня, Крути, відбулися відчити лікаря д-ра Ганьківського і т. п., врешті від 10. лютого ц. р. почалась поїздка цього доволі вишколеного хору по селах Сяніччини. Хор дав уже вдатні концерти в баламучених колись польським шумовинням селах: Юрівцях і Попелях, у свідомім Согорові Гор. і Кострівцях, Прусіку та по інших селах. В березні хор співає у Сяноці. У програму входять між іншим і такі перлини, як »Золоті зорі« Нижанківського О., »Крилець« Матюка В., »Кобза« і багато ін. чарівних наших пісень. Зі солістів слід згадати про ліричного тенора Панька Н., високої кляси голос студента Мацюка Л., та героїчного баритона. На весну вибирається цей хор з поїздкою-концертами на Лемківщину і Підляшша.

—o—

Чертіж пробудився

На нашій Лемківщині було перед війною багато чисто українських сіл, що були збаламучені протиукраїнською агітацією і стали тому просто знаряддям в руках польських шовіністів. Таким селом був за часів Польщі і наш Чертіж, віддалений ледви кілька кільометрів від Сянока. Чертіж відогравав тут ролю сумної слави Ізи біля Хусту в Карпатській Україні.

По розвалі Польщі і тут обставини основно змінилися. Переважна більшість населення переконалася, що їх цілими десятиліттями баламутили ті, які боялися свідомости та єдности українського населення Лемківщини. І в Чертіжі почалася інтензивна культурно-освітня праця.

В неділю 11. лютого ц. р. відограли аматори місцевого Кружка „Рідної Школи" пєсу Тараса Шевченка „Катерина". Аматори намагалися відограти свої ролі якнайкраще. Деякі з них були справді на висоті завдання. На виставі були приявні й ті наші брати-селяни, які задумали переїхати на другий бік Сяну.

—ют.

Поширюйте наші видання!

Німеччина непереможна

Велика промова Фірера Гітлера в Мінхені

Німецький націонал-соціялістичний рух і ввесь німецький нарід святкували минулої суботи 24. лютого ц. р. 20-ті роковини оснування націонал-соціялістичної партії і проголошення її програми, що стала політичним фундаментом нинішньої Великої Німеччини.

З цієї нагоди щороку 24. лютого сходилися найстарші члени-співробітники з Фірером у Мінхені, щоб відсвяткувати пропамятні роковини оснування партії. І цього року зійшлися найвірніші товариші зі „старої ґвардії" в тій історичній салі ,в якій 20 років тому оголошено 25 точок програми партії. Точно в год. 8-ій вечором увійшов до салі під звуки маршу канц. Гітлер в окруженні своїх найближчих співробітників. Присутні уладили Фірерові таку велику овацію, що заглушили оркестру. Свято відкрив згідно з традицією короткою промовою провідник округи підкреслюючи, що старі члени партії — не зважаючи на поважний вік — є незаступні і готові виконати кожний наказ Фірера в боротьбі за Німеччину. Як би тут у цій салі сиділи деякі англійці, або французи, переконались би, що ніколи не вдасться розбити єдности німецької нації. Те, що започатковано перед 20 роками з цього місця, триватиме не лише так довго, доки ми живемо, але так довго, доки існуватимуть німці. Далі ствердив, що програмові тези не залишилися пустою обіцянкою; навпаки А. Гітлер є одним з тих небогатьох державних мужів, який дотримав усе, що приобіцяв свому народові. В нас палає нині — говорив далі промовець — та сама палка віра і той самий палкий фанатизм, що горів раніше в цьому місці. Ця сама палка віра і палкий фанатизм є нині спільним добром усіх німців і дає силу осягнути німецькій нації перемогу над усіми ворогами німецького народу.

З черги Фірер виголосив одногодинну палку промову, **що захопила і полонила серця всіх слухачів, які перерывали її довготревалими, бурхливими оплесками даючи ще один новий доказ, що ввесь німецький нарід однодушно і суцільним фронтом, до останньої краплини крови, заявляється за Фірером у теперішній важкій боротьбі.**

На вступі канц. Гітлер пригадав історію боротьби за відродження німецького народу, що перед 20 роками опинився в такому приниженні, якого не знала історія. Одначе в такому положенні опинилися не лише переможені народи, але теж і народи переможці, яких таксамо обманули їхні провідники-обманці, бо не здійснили своїх обіцянок — і народи-переможці не осягнули соціяльної справедливости.

Одначе найбільше обманули переможці німецький нарід, що склав зброю, довіряючи обіцянкам відомої заяви през. Вільсона, зложеної з 14 точок про право самоозначення народів. За це стрінула його важка доля версайського диктату, на основі якого переможці дістали всі права, переможені ніяких Але і зломіж народів переможців обманули тоді італійський нарід; індійців — яким Англія прирікла незалежність, але її недотримала; арабів і навіть жидів, бо їм приобіцяли ту саму землю, що й арабам. Тоді то по накиненні версайського диктату багато міркувало, що прийшов кінець німецькій нації. Я був іншої думки. Те, що іншим видавалося кінцем, я вважав початком, бож заломився лише міщансько-капіталістичний світ, заломилася лише зовнішня форма. Німецький нарід не заломився. В чотирилітній світовій війні німецький нарід видержав боротьбу з 26-ома державами і лише підступом та обманом його переможено. Одначе якщо б тоді німці не втратили довіря до свого тодішнього проводу, Англія і Франція ніколи не перемогли б. Якби тоді замість рядовика, якийсь А. Гітлер був канцлером, то чи тоді капіталістичні боввани міжнародньої демократії були б перемогли. (Бурхливі оклики: ні! ні!). І перед 20-ти роками виступаючи, як носій нової політичної ідеї в цій салі для мене було ясне, що замість клясової держави мусить прийти німецька народня держава. Й її проголошено в цій салі перед 20 роками. 13 років тривала боротьба, щоб її збудувати. В 1933 р. надійшов час, коли почалася велитенська відбудова. І коли нині гляну на досягнення т. зв. міжнародніх державних мужів демократії, які вдаряють нині в Европі у високі тони, можу лише сказати, що я маю нещастя вести боротьбу проти таких мірнот. Вони нині панують над велитенською частиною земної кулі і не могли розвязати навіть справи безробіття у своїх державах. І ці самі люди говорять про відбудову нової Европи (Сміх). Це нагадує мені промови тих демократів, які говорили минулими роками про відбудову Німеччини. І вона прийшла, але без них.

Моя боротьба за визволення народу була боротьбою проти версайського диктату; і не йшло тут про букву, але про духа цього диктату, себто проти того переконання, що — мовляв — двом чи трьом народам Бог дозволив панувати над цілою землею. Коли ж один нарід виступив проти цього панування — тоді вони мають право запевняти: „Цей нарід хоче заволодіти світом". І це говорить Чемберлен у хвилині, коли цілі Індії протестують, а араби підготовляються до повстання. В такому положенні виступає цей пан і заявляє: Англія бореться проти спроби Німеччини насильно запанувати над світом. Одначе ці фрази не мають нині впливу на націонал-соціялістичну Німеччину Бог не сотворив напевно світа лише для англійців. Бог не призначив, щоб кілька малих рас гнобили три четвертих цілої земної кулі тоді, як інші народи засуджені на голодову нужду. Одначе такий стан можливий лише тому, що ці народи не є сильні. Цю слабість переможено і ці народи зголошують свої життєві домагання.

ДОМАГАННЯ НІМЕЧЧИНИ

Наші домагання такі: 1) забезпечення життєвого простору. Під ним розумію все, що — не англійці, лише німці культивували, цивілізували, або розбудовували під господарським оглядом. Такі простори є в середущій Европі і в цьому життєвому просторі ніякі недозволять обмежити своїх прав чи теж, щоб їм загрожували якісь небезпеки. Вкінці Німеччина не дозволить на ніякі політичні комбінації, що звертались би проти неї. **2) Зворот німецьких кольоній, що їх світові плютократії загарбали без ніякої користи для своїх народів.** Це були дуже скромні вимоги. Проте виступили проти цих вимог добрі знайомі зі світової війни, підбехтувачі до війни, як Черчіль, Купер, Іден, Чемберлен і жид Гор-Беліша. І нині знову війна є їхньою головною метою, до якої хочуть втягнути інші народи Одначе ці їхні надії розвіялися. Проти них виступив німецький фронтовий вояк, який зі свого боку зробив велитенські приготування виконуючи лише обовязок супроти свого народу, щоби зробити Німеччину вільною (бурхливі оплески). За це во**ни ненавидять мене, але це є моєю найбільшою гордістю. Ви знаєте, що коли жиди висміювали мене давніше в Німеччині, я часто говорив у цій салі: це для мене найбільша честь. Якщоб мене хвалили, тоді я почувався би як найбільший драб. І таксамо є нині. Ненависть Черчіля, Чемберлена, Купера чи Ідена не робить на мене ніякого враження. Навпаки — я щасливий, що не можете мене зачислити до своїх приятелів. Єдиним моїм бажанням — здобути і зберегти любов та прихильність моїх власних земляків.** На ненависти моїх ворогів мені зовсім не залежить.

СИЛЬНЕ ПОЛОЖЕННЯ НІМЕЧЧИНИ ПІД ПОЛІТИЧНИМ, ВІЙСЬКОВИМ І ГОСПОДАРСЬКИМ ОГЛЯДОМ.

Далі канц Гітлер пригадав, що нинішнє політичне положення Німеччини зовсім відмінне від такого-ж положення з 1914 р. Передовсім Німеччину обєднує союз з Італією, що спирається не лише на однакових устроях, але випливає з переконання, що обі держави здані в майбутности на себе і від себе залежні. Взаємини з Росією теж змінилися. Надії довести до нової війни — як це було в 1914 р. між Росією та Німеччиною, розвіялися. Також Японія, яка в 1914 р. виступила проти Німеччини, не є нині по боці наших ворогів, лише тісно з нами заприязнена.

Далі змінилося положення під військовим оглядом. Я роками мовчав, але всі знали, що я послідовно працюю над озброєнням німецької армії. І нині німецька армія зовсім інакше виглядає ніж в 1914 р. Тоді вона була слабо озброєна і бідно вивінувана. Тепер ми не відступали перед ніякими жертвами, щоб запевнити нашій армії наймодерніше озброєння. А що це не є пусті фрази, найкращим доказом є похід проти Польщі. Він напевно швидше скінчився, ніж його сподівалися стратеґи в Льондоні і в Парижі. І це знайде підтвердження теж і в майбутности.

Під господарським оглядом Німеччина теж основно приготовилася і нині блокада Англії не є страшна, як це було в 1914 р. Тоді не було ніякої оборони проти блокади. Нині Німеччина зорганізувала як найкраще своє господарство на основі самовистарчальности і тому Німеччина є непереможна ні під мілітарним ні під господарським оглядом.

НАЙКРАЩИЙ ПРОВІД.

Одначе найважнішою справою для Німеччини є її провід. Якщо говорю про провід, то не маю на думці лише самого себе, але всіх тих, що за 20 років дійшли до проводу в Німеччині від того часу, коли я вперше говорив до вас у цій салі. Я говорив Вам нераз: Я є немов маґнетом, що ділає на німецьку націю і витягає сталь з народу. Я часто говорив, що надійде час, коли все що мужеське в Німеччині — опиниться в мому таборі; що залишиться поза ним, немає ніякого значіння. Я назвав це процесом творення історичної меншини. Так теж сталося. За 13 років призбиралася велитенська кількість особистої енерґії в націонал-соціялістичній партії — місцевим провідником починаючи — керманичем держави кінчаючи. В усіх ділянках переведено добір сил, змобілізовано велитенську енерґію і вона є нині на всіх провідних становищах. У проводі німецького народу стоять нині провідники, які з нього вийшли. Вкінці нині маємо теж інший німецький нарід, що основно переродився і віднайшов себе. Він знає, що нема на світі речі, що її не можна б було осягнути. Він знає, що у своїх рішеннях не є нині слабшим від найбільших героїв нашої минувшини. Цей нарід є вповні і наскрізь зорганізований. І нині у проводі нема ніякого Бетмана-Гольвеґа, а в народі нема спартаківських банд. І цей новий нарід доведе накинену йому боротьбу до переможного кінця та зломить зорганізований терор світової плютократії (бурхливі оплески — овація). Зрештою інакше не може бути. Ми боремося за нашу свободу і за забезпеку нашого життєвого простору. **Тому ми мусимо перемогти і переможемо.**

Пригадаймо собі наше минуле

НАРОДНЄ ПОВСТАННЯ В УКРАЇНІ.

Вістка про блискучу перемогу гетьмана Б. Хмельницького над польськими військами швидко розійшлася по всій Україні. Народні маси, що стільки витерпіли під ворожим пануванням не хотіли спершу вірити, що це все правда, бо втратили вже надію на покращання своєї долі. Щойно коли довідався від очевидців-учасників про битви на Жовтих водах і під Корсунем, плакали з радости, прославляючи Запорожців і гетьмана Хмельницького за їхню хоробрість і геройство. Люди доповідали собі весело: „Висипався Хміль із міха, наробив ляхам лиха".

Водночас гетьман Б. Хмельницький розіслав по всіх усюдах України своїх післанців закликаючи народ **до війни з поляками.** У близчі сторони їхали козаки зі зброєю, з прапорами, відчитуючи народові письмо (універсал) гетьмана Б. Хмельницького. В дальші сторони йшли переодягнені козаки за купців, черців, бандуристів і скрізь закликали селян до боротьби з наїздниками.

НАРОДНЯ ЧЕСТЬ ЗРОДИЛА МЕСТЬ.

Нарід послухав заклику гетьмана Б. Хмельницького і по всій Україні спалахнуло народне повстання. Селяни рішуче виступили проти польських панів, що розпаношилися на несвоїй землі й гнобили українське простолюддя, нищили церкви, заводили чужі порядки, тощо. Тому теж польські пани стрімголов утікали з України, рятуючи життя. Польських урядовців козаки вязнили, ксьондзів проганяли, касували польські уряди і порядки, силоміць насаджені на українські землі. **Народня честь зродила месть,** доповідали собі козаки й селяни. Бо й справді український нарід багато зазнав кривди, зневаги і наруги від польських гнобителів тому теж і добре відплачувався їм за це все. До кількох місяців не стало в Україні ніодного польського вельможі і шляхтича; всі вивтікали, інші погинули.

КОЗАЦЬКЕ ПРАВО І ПОРЯДОК.

В усіх селах і містах України, звідкіля нарід повиганяв поляків, гетьман Б. Хмельницький скасував польські уряди й установив козацькі. По більших містах наставлено полковників, у містечках сотників, по селах отаманів. Гетьман приказав їм усюди завести зразковий правопорядок. Заборонено палити безпотрібно панські двори й будинки, нищити хліб, вирізувати худобу, тощо. Всі запаси поживи зі шляхотських маєтностей треба було відвозити до козацького табору. Гармати, зброю, що були в польських дворах, забрали козаки.

Гетьман дозволив кожному записатися до козаків. Одначе хто раз уже вступив до війська, мусів слухати військових прав і безоглядно їм повинуватися. Неслухняних і свовільних строго карали. Тому теж усі радо виконували те, що їм доручено.

Вже в короткому часі гетьманування Б. Хмельницького в усій Наддніпрянщині запанував спокій, селяни господарили спокійно на своїх полях, міщани вели ремесла й торговлю, козаки й новобранці вправлялися у військовому ділі та готовилися до дальшої війни з наїздниками.

—o—

Правно-державне положення в Ґенерал-Ґубернаторстві

В півофіційному органі Ґенерал - Ґубернаторства »Кракавер Цайтунґ« з 25/26 лютого ц. р. появилася знаменна стаття п. н. »Ясне становище у східних питаннях« на тему правно - державного положення у Ґенерал-Ґубернаторстві. Автор цієї статті п. Герман Шпанаґель, навязує до недавньої заяви Ґенерал-Ґубернатора мін. д-ра Франка, що її він склав перед представниками закордонної преси в Берліні. Ця заява, зокрема згадка про **автономію** Ґенерал-Ґубернаторства, знайшла живий відгомін у закордонній пресі невтральних держав.

> Одначе закордоном — пише автор — не було відомим, в яких правно-державних взаєминах залишається Ґенерал-Ґубернаторство до Німеччини. За кордоном кружляли поголоски, будьтоби терен Ґенерал-Ґубернаторства належав до території Німеччини. Ці помилкові погляди вияснила заява д-ра Франка про автономію Ґенерал-Ґубернаторства. Отже Ґенерал-Ґубернаторство залишається справді під німецькою зверхністю, але не є складовою частиною Німеччини. Між Ґенерал-Ґубернаторством і Німеччиною є технічний митний кордон; також адміністраційна влада Ґенерал-Ґубернаторства має всі характеристичні прикмети автономічної території, що є під німецьким проводом. Засадничо Ґенерал-Ґубернаторство буде в майбутньому польським краєм і тут польський нарід знайде свою батьківщину, до якої матиме всі права.

У звязку з цією заявою берлінський кореспондент данського щоденника »Національ Тідінде« пише:

> Мін. Франк є того погляду, що німецький нарід має провідну місію супроти інших народів, як поляки та чехи і німецька політика »життевого простору« має претенсії і право здійснити свої цілі. Далі кореспондент німецького щоденника підкреслює, що — згідно зі заявою д-ра Франка — створений лад у Польщі не є зовсім провізорією чи теж перехідною стадією; навпаки — німецьке Ґенерал-Ґубернаторство істнуватиме далі. Вкінці згаданий кореспондент пише, що Ґенерал-Ґубернаторство буде майбутньою формою для т. зв. решток польської державности і д-р Франк є единим правним заступником польського народу.

> На тлі голосів автор статті пише, що берлінські кореспонденти закордонних часописів правильно зрозуміли напрямні німецької політики на Сході. Отже завданням Німеччини на Сході — пише »Кракавер Цайтунґ« — не є гноблення малих народів, лише і виключно забезпека власного життевого простору. Німеччина не може стерпіти, щоб на її східніх кордонах Анґлія використовувала малі нації проти неї і мусить дбати про те, щоб ці народи жили у мирній приязній атмосфері з 80-міліоновим німецьким народом. Це домагання таке самозрозуміле, що його не треба нам мотивувати. Зрештою й Анґлія не стерпілаб, якби нпр. Ірляндія заприязнилася з якоюсь ворожою великодержавою проти Анґлії і таксамо Німеччина не може погодитися на загрозу від східнього кордону.

Далі автор підкреслює, що такий хід подій корисний теж і для польського народу та пригадує, що Німеччина не мала наміру забезпечувати своїх східніх кордонів війною. Одначе тому, що колишній польський уряд довів до війни на приказ Анґлії — то теж і на польський нарід мусять впасти наслідки цієї війни.

—o—

М. Холодний.

Допити на станиці „КОП-"у

Червень. На дворі падав дрібний дощ. Коло 6-ої години пополудні я вийшов до міста на прохід і як звичайно хотів піти до читальні, щоби послухати авдиції з Відня. Коло »Народнього Дому«, зустрів двох друзів, що живо розмовляли.

Приступаю до них. Рішаємо піти до кіна, але саме в ційже хвилині почув я за собою слова: »Пшепрашам пана, пан пуйдзє зе мнов...« »Пшодовнік« місцевої поліції в товаристві двох поліціянтів стояли біля мене.

Привели до дому. Почався трус — за зброєю і нелеґальною літературою. Нічого не знайшли. По скінченій ревізії »пшодовнік« заявив, що я мушу піти з ним на поліцію, щоби списати протокол.

Мені це зовсім не усміхалося; я зрозумів, що зайшло щось поважнішого, але самопевно й спокійно пішов на поліцію.

На поліції в Борщеві про ніщо мене не питали, тільки командант Хома заявив, що зі мною зле і що рано поїду до Чорткова.

Цілу ніч я перебув в канцелярії місцевої поліції, а рано в 7-ій год. в товаристві конвоєнта відвезли мене до Чорткова. Я не знав, що є в дійсности причиною мого арештування, бо ж в часі трусу не знайдено в мене ніякої нелеґальної літератури, ні зброї. Всежтаки мене заковують і без ніякого [illegible] відразу везуть до Чорткова.

В Чорткові завели мене на команду поліції. Саме тоді вийшов з канцелярії молодий мужчина, ясний бльондин, без маринарки; як тільки побачив мене, запитав конвоєнта кого припровадив. Почувши моє прізвище — без вагання вхопив мене за волося і втягнув до канцелярії поліції зі словами: »мами нарешце Холодне́ґо«. Одночасно другий поліціянт накинув мені на голову коца, затягнули до якоїсь кімнати, закували руки і ноги, повалили на долівку і зачали бити ґумовою палицею по пятах.

Спершу під впливом дошкульного болю в наслідок ударів я страшенне кричав, але мабуть ніхто не чув мойого крику, бо ж накрито мене грубим коцом. Зимний піт виступив на тілі. Я судорожно кидався по долівці, робилося душно, брак повітря, душило мене, в очах потемніло, зробилося слабо і я вже не чув болю... По якімсь часі я почув над собою розмову, хтось ляв на мене воду, поволи я освідомив собі де находжуся, зібрав всі думки, затиснув зуби і спокійно чекав...

Один із катів копнув мене під бік, з грудей видобувся глухий стогін... Я почув над собою діявольський сміх: »юж пшишедл до себе« говорили нелюди; »належиш до орґанізації О. У. Н., бендзеш мувіл...?« Я заціпив ще сильніше зуби, чув як ланцюхи впилися в тіло, в голові шуміло, але рішився мовчати.

І знову посипалися удари по пятах, спині, нирках... і тоді вдруге я зімлів.

Як довго тривали побої і допит не памятаю. Щойно під вечір [illegible]

і я побачив перед собою трьох мужчин, одного з них кликали »пане комісажу«. Він запитав мене чи буду зізнавати. Я відповів, що не маю про що зізнавати ні до чого признаватися. Тоді він з іронічною усмішкою запитав чи я знаю »Панька« з Заліщеччини; я відповів, що не знаю!

За хвилину привели до мене »Панька«, його запитали чи він знає мене, відповів: »ні«, чи я був його зверхником? відповів: »ні!« Його негайно забрали, а мені накинули на голову коца і знову посипалися важкі поліцейські удари... В ночі знесли мене до пивниці — льоху.

На деревляному тапчані я лежав мов колода, думки роєм кружляли в голові, здавалося, що розсадять мозок; болю я не відчував. Чув тільки, що ноги важкі немов довбні; думав я лише про те, щоб видержати, не сказати ні слова, хочби й як мучили посіпаки.

Рано відчинилися двері, увійшов поліціянт і крикнув: »виходзь«. Затягнув мене до канцелярії, ноги підімною вгиналися, робилося слабо, я не чув що стою... Комісар запитав злісно, чи буду зізнавати? Я мовчав!

Знову закували руки і ноги, попід коліна і лікті вложили палицю, завязали голову коцом і почалися допити при помочі ґумової палиці! Били і відливали довго — довго, до безтями! На третій день рано зробили світлину. Опісля запитав »комісар« »чи білісьце юж на пляцуфце »Коп«-у?« Я відповів що ні!

(д. б.)

Военний комунікат з північного фронту

= Штаб ленінградської военної округи повідомляє: 21. лютого не було на совітсько - фінляндському фронті ніяких важніших подій. Від 19. до 21. лютого совітські війська мали зайняти в районі Коівісто 176 полевих укріплень, в тому 37 бетонових артилерійських фортів. Совітське летунство мало сильно бомбардувати фінляндські обєкти.

= Штаб ленінградської военної округи повідомляє: 22. лютого не було на фронті ніяких важніших подій. В Карельському просмику совітські війська мали здобути 21 укріплених становищ, в тому 15 бетонових артилерійських фортів. Нагальні сніжні бурі внеможливили діяльність летунства.

= Фінляндський военний комунікат повідомляє: 22. лютого совітські війська повели вперті наступи в Карельському просмику, в напрямі стації Кемера.

Англійські літаки знову нарушили
невтральність Голяндії

= В ночі з 24. на 25. лютого ц. р. англійські літаки перелетіли знову над голяндською територією. Ось так англійські літаки вже постійно нарушують невтральність Голяндії. Згаданої ночі стверджено понад усякий сумнів англійські залети на голяндську територію. В год. 22,02 один англійський літак перелетів понад островом Тершелінг у східньому напрямі. В год. 22,22 другий англійський літак перелетів попри Нойманц у полудново - західньому напрямі. В год. 22,45 третій англійський літак перелетів 10 км. біля Нойманц в полудново-східньому напрямі і в год. 22,49 четвертий англійський літак перелетів 10 км. на схід від Дельфціл у полудново-західньому напрямі. За останній тиждень англійські літаки нарушили невтральність Голяндії 12 разів

= Бельгійська Телеграфічна Агенція повідомляє, що також над бельгійською територією перелетів в ночі в суботу 24. лютого англійський літак. Одначе наслідком дефекту згаданий літак мусів осісти недалеко Комблюкс між Бріссель і Намур, 70 км. від границі.

Торговельний договір Німеччини
з Норвегією та Італією

= Німецько-норвеські торговельні переговори, що відбувалися в останньому час. в Осльо між німецькою і норвежською делегацією, скінчилися підписанням торговельного договору. Він нормуе німецько-норвежський товарообмін в нових умовинах, що витворились внаслідок війни. Згаданий договір підписав 23. лютого ц. р німецький посол в Осльо і норвежський міністр закордонних справ проф Кот.

Перед кількома днями відбулася в Римі нарада у справі наладнання німецько-італійських господарських взаемин та устійнення товарообміну між Німеччиною й Італією на 1940 р. При цій нагоді представники обох урядів обговорили теж інші господарські та фінансові питання, що цікавлять обі країни і в яких вони солідарно співпрацюють. Мусоліні слідкував особисто за ходом переговорів і давав відповідні вказівки. Торговельний договір підписав амб. Макензен і Кльодіюс та італійський сенатор Джіяніні.

Новий договір з Норвегією та Італією е лише ще одним доказом, що Німеччина навіть у военний час хоче і може вдержувати торговельні взаемини з невтральними державами і що англійська т. зв. бльокада залишиться лише побожною мрією. Значіння цих торговельних договорів тимбільше знаменне, що Англія, яка теж намагалася навязати з Норвегією та Швайцарією торговельні взаемини, потерпіла невдачу. Всі дотеперішні її заходи в цьому напрямі не мали ніякого успіху і до підписання договору не дійшло.

Англія не має вже кораблів

Норвежський часопис »Морґенбляден«, повідомляє, що в Англії панує надзвичайно велика недостача тонажу для звязку з Австралією. Часопис називає положення дуже поважним, бо саме тепер жде на свій перевіз не менше ніж 10 міліонів бушель пшениці та муки, що їх британський уряд закупив в Австралії. Тому в Англії думають щоб збіжжя з Австралії перевезти до Америки американським кораблями, що не перепливають через загрожену смугу і опісля в Америці переладувати на англійські кораблі. Одначе це — пише згаданий часопис, не лише буде довго тревати, але майже подвоїть кошти транспорту, що їх мусітиме Англія заплатити.

Знаменна заява Ґенерального Ґубернатора
ПОЛЬСЬКІ ЗЕМЛІ НЕ БУДУТЬ ҐЕРМАНІЗОВАНІ.

З нагоди дня праці в радомському дістрікті у неділю склав Ґенеральний Ґубернатор д-р Франк заяву про відношення Ґенерального Ґубернаторства до Німеччини.

Ґенеральний Ґубернатор відмітив, що війна, в якій так швидко зліквідовано Польщу, стала вихідною точкою для упорядкованої праці Німеччини на Сході. Поручення, що його одержав Ґенеральний Ґубернатор від канц. Гітлера обовязує на тому терені дальше.

Д-р Франк підкреслив з притиском, що землі Ґенерального Ґубернаторства в ніякому випадку не можна вважати частиною Німеччини. Цей польський простір вважає Гітлер батьківщиною поляків. Тому про ґерманізацію того простору не можна й думати, навпаки це виключно батьківщина польського населення.

На тому просторі обовязуватимуть дальше польські закони. Лише для конечного впорядкування відносин повинні тут примінювати німецьке право.

Слід відмітити, що на тому святі праці в Радомі були приявні високі достойники, як Губернатор Люблина, Радома, та інші.

Короткі вістки

= ВУБИХ В АНҐЛІЙСЬКІЙ ФАБРИЦІ МУНІЦІЇ. В четвер минулого тижня в державній фабриці муніції у Вальгам Еббі (на північний схід від Льондону) дійшло до страшного вибуху. Гук чути було у промірі кількох кільометрів.

= НІМЕЦЬКІ ЛІТАКИ ЗАТОПИЛИ 3 АНҐЛІЙСЬКІ СТЕЖНІ КОРАБЛІ. Анґлійські стежні кораблі »Тартан« і »Старибанк« затонули від німецьких летунських бомб. Крім цього затонув, як подає команда анґлійської морської фльоти, стежний кокабель »Фіфшір« — теж від німецьких летунських бомб. Врятувався тільки 1 член залоги. Два старшини і 19 людей залоги пропало, мабуть затонули.

= СЕМА ЖЕРТВА НАПАДУ НА »АЛЬТМАРК«. Минулого четверга відбувся на гірському цвинтарі в Соґндаль похорон Ернеста Майера, семої зчерги жертви анґлійського нападу на »Альтмарк«. У похоронах взяла участь почесна сотня норвежської маринарки, делеґація залоги »Альтмарк«, німецький консуль і багато місцевого населення.

= АНҐЛІЙЦІ ЗАТРИМАЛИ СОВІТСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ КОРАБЕЛЬ »Серенґа«, що плив з вантажем карбіту до Владивостоку. Його затримав анґлійський военний корабель в порті Гон-Кон. Японська преса ствержуе у звязку з цим, що Анґлія тратить нерви і добачує в усьому транспорт военних матеріялів до Німеччини. Москва склала проти цього гострий протест.

= ПОБАЖАННЯ ДЛЯ ІТАЛІЙСЬКОГО ПРЕСТОНОНАСЛІДНИКА. Фірер і канцлер Гітлер вислав ґратуляційну телеґраму до італійського престолонаслідника та його дружини зі сердечними побажаннями з нагоди приходу на світ донечки.

= ІТАЛІЯ ЗБІЛЬШИЛА ВИДАТКИ НА ЗБРОЄННЯ. Фашистівська рада дістала вже проект буджетового преліминаря з видатками на армію і маринарку. Преліминар буджету міністерства військових справ передбачує на 1940 рік 4 і пів міліярда лірів на сухопутню армію. Ця сума на 825 міліонів вища від минулого року. Преліминар маринарки передбачує 3 міліярди 426 міліонів лірів видатків на морську фльоту і в порівнанні з минулим роком виказує звишку на 647 міліонів лірів.

= ЗАТОНУВ ДАНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ »Ассе« (1.206 тон містоти) в дорозі з Еспанії до Анґлії. 15 осіб зі залоги згинуло. Врятувався лиш один корабельний практикант.

= ПРОПАВ БЕЗ СЛІДУ НОРВЕЖСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ »Тенес« (1.694 тон містоти) на Північному Морі. Побоюються, що залога з 18 осіб затонула враз з кораблем.

= АМЕРИКА ВІДМОВЛЯЄ ПОЗИЧКИ ФІНЛЯНДІЇ. Девізовий виділ американського парляменту відкинув 5-ти голосами проти одного внесок признати Фінляндії позичку в сумі 30 міліонів долярів на закупно зброї в Америці.

= ЗАВОРУШЕННЯ В ІНДІЯХ ТРИВАЮТЬ ДАЛІ »Юнайтед Прес« повідомляє, що в північно-західніх Індіях вибухли нові заворушення населення проти анґлійської влади і війська. Збунтовані племена ставили анґлійцям завзятий опір. Анґлійці понесли великі втрати.

= НАСЛІДКИ НІМЕЦЬКОЇ БЛЬОКАДИ АНҐЛІЯ ВІДЧУВАЄ. Югославянська преса повідомляє, що в індійських портах е велика кількість товарів, призначених для Анґлії, яких досі не вдалося навантажити на кораблі, бо плавба до Анґлії дуже рисковна. Це відбилося й на коштах транспорту. Коли в серпні 1939 р. платили за транспорт ваґону бавовни з Мадрасу до Анґлії 27 шілінґів, то сьогодні той сам транспорт коштуе 140 шілінґів. Кошти транспорту збіжжа з Австралії до Анґлії збільшилися на 400 відсотків.

= НОВІ ЖЕРТВИ НЕВТРАЛЬНИХ ДЕРЖАВ НА МОРІ. Еспанський корабель »Борґільд« (959 тон містоти), що, як повідомляли, мав осісти на мілині, вдійсності затонув внаслідок експльозії. Грецький корабель »Пананхрандос« (4.661 тон містоти), що ще 13. січня виїхав з Голяндії до Америки пропав без сліду, мабуть затонув.

= ДАЛЬШІ ВТРАТИ АНҐЛІЇ НА МОРІ. Анґлійське радіо потвердило, що анґлійський корабель »Джелінґтон Курт« (4.544 тон містоти) затонув на Північному Морі. Залогу вдалося врятувати. В минулу суботу затонув біля шкотського побережжя британський корабель «Рояль Ерчер» (2.266 тон містоти). Узброєне анґлійське судно »Бельволія« також пішло на дно наїхавши на міну.

За панування над Тихим Океаном

Коли в Европі грядуть важливі вирішні події серед гуркоту гармат, то на Тихому Океані покищо спокійно. Одначе й на тому просторі стоять віч- на віч проти себе дві подражнені світові потуги: Японія з одного й Злучені Держави з другого боку. Перед 100 роками обі згадані великодержави не були зацікавлені тим простором так, як саме тепер. Тоді цей простір мав лише льокальне значіння. Відносини почали псуватися, коли філіпінські острови в 1898 р. дісталися Злученим Державам, хоч з цього приводу не дійшло тоді до війни з Японією.

СУПЕРНИЦТВО ЯПОНІЇ ТА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Можна сміло твердити, що щойно в останньому історичному періоді Тихий Океан став осередком господарського та політичного зацікавлення великодержав. Відомо-ж, що Японія в останніх десятиліттях перемінилася з февдальної держави в новітню могутню державу; зновуж Злучені Держави, що межують з Тихим Океаном, з вибухом світової війни, стали оборонцем англьосаських інтересів у Східній Азії.

Вже в минулому столітті Америка силкувалася стримати політичні зацікавлення Японії в цьому просторі. Доволі пригадати портсмавтський мир в 1905 р. і договір у Вашинґтоні в 1922 р. та інші заходи Америки з метою недопостити Японію до зросту її сили на цьому життєвому просторі.

В 1924 р. парлямент Злучених Держав приняв закон т. зв. „Ексклюзіон Акт", себто „акт виключення", що забороняє жовтим з Азії поселюватися в Америці. В Каліфорнії живе поверх 100.000 японців, які мають свою історію. Вже 1905 р. писав часопис „Сан Франціско Кронікл" таке про японців: „Нищі верстви японців — це вроджені злодії". Японським дітям заборонено в 1906 р. ходити до школи разом з білими. Нічого не поміг протест Токія. Цікава пригода трапилася теперішному японському консулеві в Нанкіні, Томоказі Горі. Перед чотирьома роками, він — як консуль — приїхав з ріднею до Льос Анджельос і за допомогою американських аґентів шукав помешкання. Однак йому вкінці по цілоденних розшуках заявили, що „азіятові хочби він був і дипльоматом не вільно мешкати в місті", тому теж він мусів приміститися геть за містом. Треба додати, що цей консуль одружений з японкою, уродженою у Каліфорнії.

ЯПОНЦІ В КАЛІФОРНІЇ.

Автім японці у Каліфорнії належать сьогодні до найсильніших і найбільше працьовитих громадян. На 35.000 душ японської кольонії у Каліфорнії нема ніодного злодія і все життя пливе спокійно, зразково. Одначе й тут японці покривджені. Японські студенти, які покінчили студії з відзначенням, не можуть дістати становищ в урядах, хоч вони на основі свого уродження є американськими громадянами. — Вони примушені жити в замкненому японському ґетті. Американське право забороняє японцям женитися з білими жінками, тому багато японців мандрує до Манджукуо, щоб там шукати пристановища. Всеж таки не зважаючи на згаданий закон „Ексклюзіон Акт", японців у Каліфорнії щораз то більше внаслідок великого природнього приросту японського населення. В кожному році прибуває 5.000 японців у Каліфорнії.

Японія терпеливо жде, коли врешті Америка скасує цей „ганебний" для японців закон, що нарушує честь японців.

Зовсім інакше виглядає справа японської потуги на Гавайських островах, у своєрідному Ґібральтарі на Тихому Океані. — Тамже дві третини населення — це японці. На 81.000 шкільної молоді — 45.000 це японські діти. Очевидно, що Гавайські острови є частиною території Америки. Годиться відмітити, що американський конгрес ніяк не хоче створити в Гавайських островів союзного стейту саме з огляду на численну перевагу японського населення на згаданих островах. Оцей момент має велитенське значіння у японсько-американських взаєминах.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ВІЙНИ НА ТИХОМУ ОКЕАНІ.

Очевидно, що Америка хотілаб жити в згоді з Японією, але одночасно показує свому жовтому сусідові залізний пястук. Тому теж Америка будує твердині на Аляці, продовжує та поглиблює панамський канал, щоби був доступний для великих воєнних кораблів містоти 45.000 тон, а Гавайські Остови мають стати нездобутим осередком. З цією метою перебуває там велитенська залога а з весною знову відбудуться великі маневри американської фльоти на Тихому Океані у трикутнику: Аляска — Каліфорнія — Гавайські Острови.

Дня 26. січня ц. р. перестав обовязувати американсько-японський торговельний договір, що його Злучені Держави виповіли ще в липні 1939 р., щоб запротестувати таким чином проти японської політики в Китаю. Це доволі важкий удар для господарки Японії, бо Америка була добрим відборцем японських продуктів. Тепер ведеться взаїмна пресова кампанія, доволі напружена між обома великодержавами. Можна сподіватися, що на пресовій кампанії не скінчиться.

—о—

Лікарський кутик.

Найбільший ворог людства

Найбільше поширеною й одночасно дуже грізною та тяжкою недугою є сухоти. Наукова назва — туберкульоза від латинського слова туберкулюм (ґузок), бо такі то менше або більше тверді ґузки знайдено в тілах тварин та людей, що їх ця недуга вбила. Сухоти викликує бакциль, подібний до дуже, дуже малесенької, голим оком невидної палочки-прутика, т. зв. прутня д-ра Коха. Цей німецький вчений відкрив бакциля чахотки та вияснив цілому світові, що саме прутень викликує грізну для людського роду язву сухоти. Прутень дуже відпорний на всякі фізичні та хемічні чинники, що могли би його знищити. І так стверджено, що на стіні, біля якої лежав хворий на важку легеневу постать чахотки, ще чотири місяці по смерти цього хворого були присохлі, живі та міцні прутні туберкульози. Отже не нищить їх ні відсутність води, ні недостача поживи. Що правда, окружився кожний такий прутень доволі грубою ослоною - торбинкою, але за це поділився в нутрі такої торбинки на кілька прутнів, так, що діставшись у пригожі для свого життя умовини, скидав зі себе непотрібну вже торбинку та негайно розсипався - розмножувався, як стверджено численними дослідами. Тому то не можна собі легковажити такого живого бакциля і треба дуже вистерігатись, щоб він не знайшов у людському орґанізмі гнізда, пригожого для свого розвою.

Хворіють на туберкульозу люди, птиці і тварини. Бакциль звірячої туберкульози (прим. коров) може перекинутися на людину та викликати у неї хворобу. Тому то треба дуже вистерігатися молока від коров, що є підозріло хворі. Сире молоко пити лиш в таких випадках, коли корова зовсім певно здорова.

Прутнів вбивають соняшні (ультрафіолетні) проміні, коли без перерви 48 годин їх освітлюють та дуже висока (понад 100°/₀) та дуже низька (нижче 30° С) температура (теплота і зимно).

Найзвичайнішою дорогою, куди дістаються прутні до людського орґанізму, це віддиховий провід (дишиця та озявки). Інколи дістається цей бакциль також крізь пасоковаті (лімфатичні) залози та кормовий провід. Через стрічу з хворою на сухоти людиною, яка викашлює зі себе цілі громади прутнів, заражується звичайно друга, здорова ще людина. Зараження і розвиток бактерій в орґанізмі такої здорової людини влекшує простуда, перевтома або голод. Голодний, ослаблений чоловік взагалі занепадає швидше на всякі недуги і тим самим і на чахотку.

Тому треба вистерігатись зустрічі з людьми хворими на сухоти. Не вільно навіть старшим цілувати дітей в уста. Мала дитина повинна спати в окремому ліжочку; якщо такого ніяк не можна дістати, то принайменше на окремій подушці. Якщо одна дитина починає кашляти, тоді рішуче не вільно їй спати разом з другою. Доброю контролею (перевіркою) чи людина може хворіє на легені — це мірення теплоти під пахою в 8-ій, 12-ій і 16—17-ій год. кожного дня. Якщо протягом 3-ох днів стверджмо, що температура (теплота) в полудневій годині (між 16—17 год.) вища ніж 37° лікарського тепломіра (термометра), а шлунок та інші орґани є здорові, тоді треба підозрівати хворбу легенів і негайно звернутися до лікаря. Дальшими обявами занедужання на сухоти — це ослаблення, кашель, нічні поти і неспокійні сни. Такій людині важко засипляти; вона будиться теж скоріше і відчуває якийсь внутрішній неспокій. В деяких людей при повставанні сухіт зміняється характер так, що маленька, зовсім незначна причина викликує у них великі, нагальні напади гніву. Інколи бувають ці напади гніву лиш одиноким показчиком того, що у грудях діється ось недоброго. Деколи виступають також болі під лопатками, між лопатками, спереду грудної клітки, вбоці і також нудота та тягнення під ключицями. Апетит деколи меншає, інколи більшає.. Часто виступає сонність і неохота до праці. Коли всі ці обяви завважимо, або хочби деякі з них — треба звернутися до лікаря. **Не вільно легкодушно опалюватись на сонці — зокрема якщо у хворої людини підвищена теплота (температура).**

Сухоти можна вилікувати. Треба лише в час почати їх лікування. Головними чинниками при лікуванні це: 1) свіже повітря, 2) добрий харч, 3) спокій. Кімната, де лежить хворий повинна бути велика, ясна, соняшна, тричі денно провітрювана. Ліжко повинно бути вигідне, не стояти близько вогкої стіни, ні занадто близько печі. Їсти треба багато, 5—7 разів денно. Найкращою стравою для хворого це молоко, масло, сметана, жовтка яєць, тісто (вареники, галушки), овочі, теляче мясо, добре окрашена бараболя, сир. Якщо хворий не любить молока, якщо воно для нього відразливе, повинен додавати собі до нього нешкідливих підмінок кави (прим. пражінь). По молоці добре вимити уста, бо тоді в устній ямі не витворюється осад; такий осад з молока міг би з часом витворити відразу до нього. — Літом треба лежати в садку, якщо мине гарячка, тоді вставати, але не вільно виходити з дому в мокрі, холодні, мрячні вечорі.

Спокій, це один з найважніших чинників. Хворий не сміє турбуватися нічим, хвилюватись, не сміє вести палких дискусій, ні суперечок. Також треба вистерігатись важкої фізичної праці і сильної втоми. Всі поради лікаря треба виконувати дуже совісно.

Я. М.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР.

Лютий:

29. Четвер — Памфила

Березень:

1. Пятниця — Теодора
2. Субота — Льва Папи
3. Неділя — Мясопустна Арх. Т.

— ЗАЛІЗНИЧИЙ МІСТ НА ДУНАЙЦІ ЗАМКНЕНИЙ. Генеральна дирекція Східньої Залізниці повідомляє, що в наслідок направи знищеного залізничого мосту на Дунайці на шляху Краків-Закопане замкнено переїзд згаданим мостом від 26. до 29. лютого ц. р.

— ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ ЛЯВІН. В Ецталь в Австрії зісунулися 3 великі лявіни, під тягарем яких згинули 3 особи. Дві з них вже відкопали, третьої не вдалося досі відшукати. Також в Авсерформ недалеко Егрвальду засипала лявіна 2-ох лещетарів. Один вспів врятуватися, зате другого лявіна засипала зовсім і не зважаючи на негайну рятункову акцію не вдалося його віднайти.

— СМЕРТЬ РИБАЛОК СЕРЕД ЛЕДІВ. Минулої неділі вибралися рибалки двома суднами на море, в напрямі Зеляндії. Коли вже рибалки були на повному морі, ненадійно сильна морська струя, яка гнала велитенську ледяну кригу, вхопила в свої обійми судно з 20 людьми. Рятункова акція не дала бажаного успіху. Залога мабуть загинула. Залога другого судна врятувалася.

— СНІГОВІЇ І ЛЯВІНИ В ПОЛУДНЕВІЙ СЕРБІЇ. Великі сніговії, що лютували останніми днями в Югославії, увязнили в масах снігу 7 поїздів на шляху Скопле—Ґостівар. У східній Сербії один поїзд стояв у полі у снігах 13 годин. Великі гірські лявіни засипали минулого четверга 7 осіб. Всі вони згинули.

— ЛЯВІНА ЗАСИПАЛА 15 ЛЕЩЕТАРІВ. Минулої середи на альпейських гірських узбіччах Вальмендіґер - Горн велика лявіна засипала малу долину над річкою Вальзерою недалеко місцевости Бад. Зрушена лещетарами маса снігу скотилася великою лявіною і засипала 15 лещетарів. Два лещетарі згинули під лявіною, 4 лещетарі пропали без сліду. Не зважаючи на рятункову акцію 100 членів рятункової сторожі не вдалося досі віднайти. Мабуть усі згинули.

— 120 ОСІБ ЗГИНУЛО ВІД ЗЕМЛЕТРУСУ. Підчас землетрусу, що навістив минулої середи околиці Кайзері, згинуло 120 осіб. Одно село зруйнував землетрус до тла, кілька поважно знищив. Новий землетрус відчули теж у місті Сівас. Морози і сніговії спинюють в Туреччині морську комунікацію.

— НОВІ ЖЕРТВИ ЛЯВІН В ЗАЛЬЦБУРСЬКИХ АЛЬПАХ. 21. лютого сніжна лявіна велитенських розмірів присипала в Зальцбурських Альпах трьох лещетарів з Цель над озером, коло місцевости Состіш. Нещасливих не вдалося досі видобути зпід снігу. 22. лютого сніжна лявіна засипала знову двох лещетарів, які спиналися на вершок Шатберг.

Малий фейлєтон

Титуломанія

За небіжечки Польщі людина без титулу ходила, як без носа.

Кожний мусів бути від чогось директором, коли вже не інспектором. Хто написав один допис до часопису був редактором, а кожний підстаркуватий пан радником. Вчителі були професорами, а правдиві директорами »презесами«, на емеритурі президентами.

А вже найгірше було, коли приходилось іти на авдієнцію до якогось уряду. Чоловік довго стояв під дверми і, переступаючи з ноги на ногу, думав, як затитулувати панка, з яким треба говорити.

Оповідав мені один наш вчитель такий випадок:

»Якось трапилось, що я мав діло до кураторії.

Приходжу — сидить, плечима до мене, якась фіґура.

— Пан чеґо? — питається мене через плече?

— Я, прошен пана інспектора...

— Не естем інсперторем! — перебила фіґура.

Я змісця поправився:

— Прошен пана надіспектора...

— Не естем надіспекторем!! — скрикнув уже панок. — Пан повінен ведзєць мойон титулятурен!

Стою мовчки і в голові перебіраю всі титули.

— Естем ві-зи-та-то-ржем!! — змилувалась вкінці фіґура. Але, ясна річ, ціла моя справа перепала, незважаючи, що я мав зі собою свідоцтво льояльности від самого »команданта постерунку«.

Другий мій знайомий оповів мені знову таке: »Я, славити Бога, з ніякими урядами до діла ніколи не мав. Сидів собі, як знаєте, на селі і, як то кажуть, сіяв гречку. Але якось вийшла мені заковика з податком: за багато нарахували. Не було ради, як самому скочити до міста, до скарбового уряду. Вибіраюсь, а жінка мені наказує:

— Дивись тільки, людям честь віддай, як належиться! Бо ти на селі чисто вже здичів. Перевідай, як кого титулувати і титулуй все виразно і голосно. Язик тобі від цього не відпаде, а справі багато поможе.

Намотав я жінчину раду на вус і поїхав.

Приходжу до уряду, а якийсь возьний до мене грізно:

— З якою справою?

Такою то, а такою, пане возь..., пшепрашам, пане функціонарюшу.

І суну залотого в руку.

— А то, пане дідичу, — змяк возьний — прошу найкраще піти до самого »віцепрезеса«. Просто й двері на ліво.

Йду, стукаю і входжу.

Сидить якийсь панисько і пише. Я вклонився, він нічого — пише. Вклонився я другий раз — пише. Постояв я постояв, кахнькнув — пише. Минуло доброї чверть години, як панисько положив перо, обтер з лисини піт і до мене:

— Пан до мне?

— Так, пане **віципрезес!**

Панисько, як вибалушить очиська, як зарепетує:

— Безчельносць! Кто пана тутай пшисьлал?? Прошен вийсьць!

Опісля в дома, довго жінка клала мені в голову, що титулувати »віципрезеса« »віципрезесом« образливо. Але я до нині цього добре не розумію.

Така була морока з титулами. Добре, що скінчилась — але ба! Ось вчора я мав орудку до одного нашого бувшого директора, бувшої установи.

— Пане Петрушка!... — кажу йому.

— Я для вас не Петрушка! — перебиває образливо.

— Пане добродію!...

— Я вам ніякий добродій!

— А що ж ви?

— Я — директор!

Гай-гай! Двадцять літ, людоньки! Не дивуйтеся!...

Мамай.

Конференція скандинавських держав

Конференція міністрів скандинавських держав тривала дуже коротко. Почалась вона в неділю (25. лютого) передполуднем і скінчилася вже вечером. Про її наради оголошено спільний офіційний комунікат. В ньому стверджують, що скандинавські держави є вповні однозгідні в співпраці над збереженням надалі політики невтральности. — Що до фінляндського питання скандинавські держави мають як найповажніше бажання, щоб північний конфлікт в як найкоротшому часі був розвязаний мирним шляхом під умовою збереження державної самостійности фінляндського народу. Міністри трьох скандинавських держав згідні в тому, щоб продовжувати політику невтральности, зовсім безсторонно і незалежно від усіх воюючих сторін, і твердо боронити непорушности території скандинавських держав. — Невтральні держави мають великі жертви в людах і добрі внаслідок непошанування міжнародного права у морській війні, тому піднімають проти цього поважний спротив. В переговорах у цій справі з воюючими державами скандинавські держави будуть взаїмно піддержуватись. Вкінці усі три міністри закордонних справ висловили побажання, що скандинавські держави — Норвегія, Швеція і Данія — повитають радо кожну спробу завести справедливий і тривкий мир.

Оживлення сільського господарства
в балканських краях

Майже у всіх балканських державах промисл ще слабо розвинений. Тому то хліборобські продукти не мають доброго збуту і хліборобство не може розвинутись в такій мірі, як це відповідалоб національним господарським вимогам.

Тимчасом передумовою ширшого розвитку сільського господарства і промисловости є саме оживлення сільського господарства. Це оживлення на думку різних знавців можна осягнути в усіх балканських державах тільки збільшенням управи промислових ростин, зокрема олійних. Управа цих ростин вимагає передовсім більше робучих сил, яких у південно-східних державах, зокрема на селі, напевно не бракує. До того дохід з цих ростин є два-три рази такий високий ніж з управи пшениці і кукурудзи. Отже збільшення управи промислових та олійних ростин є в інтересі південно-східних держав. Це *для них єдина можливість*, щоб усунити головне недомагання — недостаточну інтенсивність їхнього сільського господарства.

Одначе поширити управу промислових ростин можна лише тоді, якщо вони будуть мати запевнене і постійне місце збуту. Довший час це було неможливим, бо на світовому ринку, з огляду на велитенську подаж тропічних олійних ростин, зацікавлення олійними ростинами, що їх управляли на південному сході, було мінімальне. До таких ростин належить в першу чергу ріпак, соняшник, соя а частинно й оливи. Щойно коли велике зацікавлення тими ростинами виявила Німеччина, для південно-східніх країн настали величезні можливости розбудови управи тих ростин. І вже в останніх роках поверхня управного поля під ці ростини помітно збільшилася. І так поверхня управи промислових та олійних ростин зросла у Болгарії від 1929 р. до 1938 р. з 142.000 гектарів на 355.000 га, в Румунії з 366.000 на 486.000 га. Управна площа сої сягає нині в Румунії вже 97.451 га, а в Болгарії зросла на 12.366 га. В Югославії в останніх пяти роках збільшилася управна площа під сою з 628 на 3.856 га, ріпаку з 7.900 на кругло 19.000 га, а соняшника з 2.600 теж на кругло 19.000 га. Та ці висліди навіть і в самій Югославії вважається недостаточними, там домагаються збільшення управи сої, для якої є дуже добрі умовини в Хорватії та Славонії. У звязку з тим югословянська преса підкреслює велику спільноту господарських інтересів Німеччини та південно-східних держав.

З Ґенерал-Ґубернаторства

= **Остаточне устійнення цін на мясо, цукор та олійні насіння.** Влада Ґенерал-Ґубрнаторства устійнила в останніх днях ціни на споживчі предмети, а саме мясо і мясні вироби, яйця, цукор та олійні насіння. Влада устійнила: **1) напрямні ціни** при закупі товару у продуцента і **2) максимальні ціни** при продажі товару консументам. Висоту одних і других цін устійнено відповідно до господарського зріжничкування поодиноких смуг Ґен. Ґубернаторства а саме:

В гуртовій торговлі ціни на волове мясо такі: Варшава та варшавська округа 2 зол. за 1 кґ, Краків 1,62 зол.; Кельце, Люблин, Пйотрків, Радом, Тарнів і Ченстохова 1,54 зол. Ціни вепрового мяса в гуртовій торгівлі такі: Варшава і варшавська округа 2,66 зол., Краків 2,02 зол.; Ченстохова 1,96 зол.; Пйотрків і Тарнів 1,91 зол.; Кельце і Радом 1,85 зол.; Люблин 1,80 зол. Ціни телячого мяса в гуртовій торгівлі такі: Варшава та варшавська округа 1,52 зол.; Краків 1,36 зол.; Кельце, Люблин, Радом, Пйотрків, Тарнів і Ченстохова 1,30 зол. Ціни на баранину в гуртовій торгівлі такі: Варшава та варшаська округа 1,48 зол.; Краків 1,30 зол.; Кельце, Люблин, Радом, Пйотрків, Тарнів і Ченстохова 1,20 зол. **за кільоґрам**.

У дрібній торговлі влада устійнила на мясо такі максимальні ціни для поодиноких округ: волове мясо найкращої якости: у Варшаві та окрузі 2,86 зол.; у Кракові 2,60 зол.; у Ченстохові, Пйотркові, Тарнові, Кельцах, Радомі і Люблині 2,46 **за кільоґрам.** На інші роди волового мяса устійнено нищі ціни. Ціни вепрового мяса в роздрібній продажі за найкращу якість в поодиноких окгугах такі: Варшава й округа 3,10 зол.; Краків 3 зол.; Ченстохова 2,90 зол.; Пйотрків і Тарнів 2,84 зол.; Кельце і Радом 2,78 зол.; Люблин 2,76 зол. **за кільоґрам.** Теляче мясо в дрібній продажі за найкращу якість: Варшава й округа 1,90 зол.; Краків 1,80 зол.; Кельце, Люблин, Пйотрків, Радом і Ченстохова 1,74 зол. за кільограм. Напрямні ціни за курячі яйця при закупі в торговців такі: від 1. березня до 30. вересня за 1 кґ свіжих яєць 1,50 зол.; 1 кґ висортованих яєць 1,20 зол. Від 1. жовтня до 28. лютого за 1 кґ свіжих яєць 2,40 зол.: за 1 кґ висортованих яєць 2 зол. Максимальні цінк при продажі такі: від 16. березня до 15 вересня за 1 кґ. свіжих яєць 1,90 зол.; за 1 кґ. висортованих яєць 1,60 зол.; від 1. лютого до 15 березня і від 16. вересня до 31 жовтня за 1 кґ. свіжих яєць 2,65 зол.; за 1 кґ. висортованих яєць 2,20 зол. Від 1. листопада до 31. січня за 1 кґ. свіжих яєць 3,20 зол.; за 1 кґ. висортованих яєць 2,65 зол. Всі згадані ціни у Варшаві вищі на 20 сот. за 1 кґ.

Ціна на цукор на терені цілого Ґен. Ґубернаторства 1,45 зол. за 1 кґ. або 15 сот. за 1 дкґ. У Варшаві 1,50 зол. за 1 кґ. або 16 сот. за 1 дкґ.

Ціни на олійне насіння за 100 кґ. при закупі у продуцента такі: ріпак 70 зол., насіння льну 65 зол., насіння конопель 60 зол., насіння маку 130 зол.; жовта гірчиця 100 золотих. — Промислові підприємства платять крім цього відповідні оплати за кожних 100 кільоґрамів товару господарській централі у Кракові.

—o—

Всяччина

— **Залізничий міст на Сяні коло Розвадова** вже направили і від вівтірка 20-го лютого ц. р. відбувається вже нормальна залізнича комунікація на шляху Кракі—Переворсь—Люблин. До того часу залізничий рух з Кракова і з Перемишля відбувався окружним шляхом: Сандомир—Радом—Демблін. Ця окружня залізнича комунікація давалася сильно в знаки населенню. Тому ґенеральна дирекція Східньої Залізниці приспішила направу залізничого мосту на Сяні під Розвадовом, що його знищили підчас відступу польські війська. По приході німецької армії німецькі сапери почали негайно направу мосту. Одначе їх швидко забрали до важніших робіт і направу мосту перебрали німецькі залізничники, які докінчили її 19. лютого ц. р. не зважаючи на сильні морози і приплив води на Сяні.

— **Велика лявіна** змела з лиця землі будинки гірської стації Береґ і Ґріндеваль у Швайцарії. Жертв в людях не було.

— **Перевіз поштових посилок торпедою.** Між Марсель та Альжиром перевели пробу перевозу поштових посилок повітряною торпедою. Це літак без летуна з поштовими посилками, що ним кермують при допомозі радіо. Згаданий літак — як повідомляє часопис »Месаджеро« — осів правильно в Африці. Якщо дальший перевіз поштових посилок відбуватиметься правильно таку поштову комунікацію заведуть між Францією та Сирією.

Присилайте передплату!

ОГОЛОШЕННЯ

Дрібні оголошення

Матіяш Остапяк напишіть на адресу: Кисілевський, Ряшів — Замойського 12/I.

Пошукую інж. Поповича Богд. Подати адресу: Масний Микола, Пшеворск — Ринок 72.

Ожидівці! Напишіть на адресу: Куземський Іван — Грубешів — Пілсудського 51.

Пошукую своїх приятелів: А. Бонка, М. Гуцу, Й. Чонка, П. Моханця і Ганусю Пантликівну — писати на адресу: Василь Ришко — Ганновер — Подбельськаштрассе 278/III.

Пошукую Володимира, Осипа й Ярослава Мартинця. Повідомити на адресу: Мартинець Роман, Ганновер — Подбельськаштрассе 278/III.

Потрібний першорядний кухар до більшого ґастрономічного льокалю у Кракові. Зголошення до »Крак. Вістей«.

Хто знає місце побуту адв. С. Підгірського з Волині, прошу подати його адресу Степанові Місовому, учит. у Красному, п. Любартів, волость Устимів.

Дня 11. лютого 1940 р. в таборі переселеців помер у пятій весні життя наш найдорощий внучок

ІГОР - БОРИС ЛОГАЗА.

Свіжа самітна могилка виросла на цвинтарі в Константинові біля Лодзі. — З цієї сумної причини складають на »Зимову допомогу« для бідних дітей в Кракові зол. 100.— Катерина і Михайло Хамули.

Листування Адміністрації

П. Ст. Місовий — Красне. Оголошення коштує зол. 5.40.

Просимо наших передплатників вирівнувати свою належитість за місяці січень і лютий. Хто не надішле до 15 ц. м. належитости, тому здержимо часопис!

Грошеві перкази купувати на пошті — ми не висилаємо ніяких розрахункових переказів. Таких нема!

За Редакцію відповідає начальний редактор Л. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво“, Краків, вул. Кармелітська 34, II. Телефон 230-39.
З друкарні „Нова Друкарня Денникова“ під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.

Verantwortlich fü den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter L. Chomiak Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag“ G. m. b. H. Krakau, Karmeliterstrasse 34. II, Fernsprecher 230-39 Druck: „Nowa Drukarnia Dziennikowa“. KommissarischeVerwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79